

NOACH IS VERDRONKEN!

Het is toch onvoorstelbaar wat er met Noach gebeurt. Noach is een man die als een heel sterke persoonlijkheid op ons over komt. Hij weet te midden van al het geweld van de zondvloed het hoofd boven water te houden. In geloof en in leven is hij ook onkreukbaar, want "Noach was onder zijn tijdgenoten een rechtvaardig en onberispelijk man; Noach wandelde met God". Die Noach gaat letterlijk tegen de grond door zijn eigen uitvinding: de wijn. Niet verdronken in het water, wel verdronken in de wijn. Alcohol houdt geen rekening met stand of ras, met sterke of zwakke. Wie er te veel van drinkt gaat er vroeg of laat aan ten onder, ook (of misschien wel juist) degene die hard roept er wel tegen te kunnen.

BEDEKKEN

Als wij het verhaal in Genesis 9:20-27 lezen merken we en merken zijn zonen dat het gedrag van Noach is veranderd. Hij trekt zijn kleren uit en gaat naakt in zijn tent liggen. Dat past toch niet bij een onberispelijk mens! Zoon Cham ziet zijn vader daar liggen.

Misschien is die jongen zich wel een ongeluk geschrokken! Wat moet hij doen? Hij gaat het aan zijn broers vertellen, die zullen wel raad weten. En zij blijken er inderdaad wat op te vinden. Als vader Noach er een puinhoop van maakt door er zo bij te gaan liggen, dan zullen zij dat wel herstellen. Zij leggen zonder te kijken een mantel over Noach heen. Zij bedekken het kwaad met de mantel der liefde.

Als Noach ontwaakt uit zijn roes is zijn gedrag nog steeds niet normaal. Hij begint verschrikkelijk te vloeken tegen Cham die deze schande naar buiten heeft gebracht. Sem en Jafeth krijgen een schouderklopje omdat ze het afwijkend gedrag van Noach bedekt hebben. Bij Noach is geen spoor van zelfkritiek te ontdekken. De beide zonen hadden beter met een grote spiegel naar binnen kunnen gaan om Noach daarin te laten kijken. Dan had Noach gezien waar hij mee bezig was. Dan had hij kunnen kiezen: zo doorgaan of stoppen met drinken. Nu alles met de mantel der liefde bedekt is hoeft Noach niet naar zichzelf te kijken en de schuld niet bij zichzelf te zoeken. Hij kan de schuld leggen bij Cham en zelf gewoon doorgaan.

Zoals het bij Noach gaat, zo gaat het nog steeds in gezinnen waar de drank het leven is gaan beheersen. Niemand mag het weten dat er een in het gezin verslaafd is aan de drank. De rommel die de alcoholist achterlaat wordt netjes opgeruimd. Als hij of zij niet op het werk kan komen vanwege de drank dan wordt dat netjes door de huisgenoten geregeld. Met elkaar ergens op visite gaan is heel onzeker geworden, want je weet van tevoren nooit of de omstandigheden thuis het wel toelaten. Zo ontstaat er een stuk eenzaamheid en een isolement voor het gezin waar ieder onder te lijden heeft.

En het gekke is, dat juist het tegendeel wordt bereikt van wat men wil. Men wil alles verbergen voor de buitenwereld en men wil de alcoholist beschermen en men wil alles rustig houden in huis. Maar op den duur wordt het duidelijk dat de alcoholist niet wordt geholpen. Door de bescherming van het gezin kan het drinken ongestoord verder gaan. En de buitenwereld heeft intussen ook al best gemerkt dat er iets niet klopt, maar niemand die er over durft te praten. De rust is ook maar schijn want eigenlijk is men bezig zich te laten meesleuren in de diepte.

ONTDEKKEN

Een weg die leidt tot bevrijding uit de slavernij van de alcohol kan pas gevonden worden als het probleem niet wordt bedekt maar ontdekt. Het beste zou zijn als de alcoholist zelf inziet dat hij of zij bezig is een heilloze weg te gaan. Maar het is erg moeilijk om aan jezelf toe te geven geen macht meer te hebben over het drinken. Laat staan dat je het aan een ander zou vertellen. De familieleden hebben het dikwijls al veel eerder in de gaten. Zij hoeven niet machteloos toe te zien hoe het van kwaad tot erger gaat. Zij kunnen heel wat doen aan het drankprobleem in huis, in elk geval kunnen ze heel wat doen voor zichzelf.

Nu is het niet de bedoeling om het probleem maar meteen op straat te gooien. Want door allerlei mensen wordt het niet, of verkeerd, begrepen. Familieleden kunnen hulp vragen bij instanties die zich speciaal met alcoholisme bezig houden. In alle grote plaatsen heb je een CAD (Consultatiebureau voor Alcohol en Drugs). Zij kunnen helpen of verder verwijzen. Heel goed is het om als partner van de alcoholist aansluiting te zoeken bij de Al Anon. Dat zijn mensen die met hetzelfde probleem te maken hebben.

Waaruit bestaat die hulp? Heel belangrijk is dat je er niet meer alleen mee zit. Het isolement is doorbroken en je leert je eigen leven naar waarde te schatten. Je weet dat er mensen achter je staan die echt met je mee leven en die je opvangen als het moeilijk wordt. Bovendien ga je leren wat alcoholisme precies is en hoe je moet handelen zodat er de meeste kans bestaat dat de alcoholist zelf ook hulp gaat vragen.

DRANK: ONWIJS LEKKER

De laatste tijd begint de belangstelling voor het alcohol probleem weer toe te nemen. Lange tijd is de aandacht gericht geweest op de verslaving aan heroïne e.d. Dat was nieuws want het gebruik van dergelijke middelen is verboden en de gevolgen van die verslaving zijn op straat te zien. Wij willen niet ontkennen dat een heroïne verslaafde door een hel gaat, en met hem of haar de familie en met name de ouders. Maar het leed dat de alcoholverslaving teweeg brengt is niet minder, ja in omvang zelfs groter. Op donderdagavond 3 september was er een avondvullend programma op de televisie getiteld: "Drank: Onwijs lekker". Hierin werden de laatste cijfers genoemd. Er zijn 1 miljoen mensen in Nederland die problemen hebben met alcohol, mensen die meer drinken dan goed is voor henzelf of voor hun omgeving. En er zijn 140.000 mensen verslaafd aan alcohol. Zij kunnen zelf niet meer bepalen of en hoeveel zij drinken. Zij zijn niet meer de baas over de alcohol, maar de alcohol heeft hen in zijn macht.

Drank is lekker en kan ook een functie hebben. De Bijbel is ook helemaal niet tegen drank in het algemeen. Er worden voortreffelijke dingen gezegd over de wijn met name als het gaat als teken van Gods heil dat aanstaande is. Een kruistocht tegen elk gebruik van alcohol is daarom niet nodig. Maar bij overschrijding van zekere grenzen, die niet precies zijn vast te stellen, slaat de vreugde om in verdriet. Het gedrag van de drinker verandert net als bij Noach. En ook het gedrag van de omgeving wordt anders. Het zogenaamde sociaal drinken bevordert het maken van contacten. Maar te veel drinken breekt de contacten juist af. De drinker wordt niet meer geaccepteerd en komt in eenzaamheid terecht. Dan is drank onwijs.

ALCOHOLISME

De omgang met een alcoholist(e) is niet eenvoudig. Ook de hulpverlening loopt op niets uit als we onvoldoende op de hoogte zijn van het alcoholisme. Een alcoholist is anders dan iemand die veel drinkt, al liggen de grenzen gevaarlijk dicht bij elkaar. Het kenmerk van een alcoholist is dat hij of zij geen maat weet te houden. Na het eerste glas volgen er vanzelf meer, totdat een bepaalde roestoestand is bereikt. Waar een ander voelt dat het genoeg is, drinkt een alcoholist door. De beste oplossing is dat eerste glas niet te nemen. Maar dat is nu net de moeilijkheid. Want een verslaafde kan dat eerste glas niet laten staan. Dat komt doordat lichaam en geest er om blijven vragen. Wanneer er gestopt wordt met drinken komen er onthoudingsverschijnselen, men wordt erg ziek. Om te stoppen is een zekere wilskracht nodig, maar door het vele gebruik van alcohol is een hersenbeschadiging opgetreden waardoor de wilskracht is verminderd. Uit de roes ontwaakt komen de problemen boven, zoals het schuldgevoel om het drinken en de moeilijkheden thuis en op het werk. De eenzaamheid slaat toe. Dat zieke, eenzame en schuldige gevoel verdwijnt bij het drinken van een paar glazen drank. En dan begint het allemaal weer opnieuw. De Spreukendichter wist al dat het zo werkte. Leest U maar eens wat er staat in Spreuken 23:29-35, met name in de Groot Nieuws Bijbel. Daar staat de vicieuze cirkel van de verslaving goed beschreven. Uit de roes ontwaakt is het eerste woord: "Ik heb een slok wijn nodig". Trouwens, de kastelein uit het boven vermelde TV programma wist het ook goed te zeggen. Het beste geneesmiddel voor iemand die een kater heeft is te vragen waar die kater door gekomen is. De oplossing is dan: neem er nog twee van en het gaat over. Maar dan begint het wel weer opnieuw!

OMZIEN NAAR ELKAAR

Pastoraat is omzien naar elkaar. Dat geldt niet alleen voor de dominee, ouderling en diaken, maar alle gemeenteleden hebben in het onderling pastoraat een taak. Omzien naar elkaar is wat anders dan neerzien op elkaar. Lange tijd is er neergezien op een verslaafde aan alcohol en op diens gezin. Dat vergrootte nog eens de eenzaamheid die toch al groot was. En dat was (is) dan weer een reden om te drinken. Nu we weten dat een alcoholist niet voor de lol en uit zwakheid blijft drinken maar werkelijk gevangen zit in de boeien van de alcohol, nu kan er ook op deskundige wijze hulp worden geboden. Met die hulp lukt het sommige alcoholisten de drank te laten staan en weer normaal te leven. Als gemeente hoeven wij daarbij niet afzijdig te blijven staan. Wij kunnen heel wat doen om de voorwaarden tot herstel zo gunstig mogelijk te maken. We kunnen als gemeente er voor zorgen dat de alcoholist en diens gezin niet in een isolement geraten. Als ergens mensen niet eenzaam mogen worden, dan is dat in de gemeente. Als we omzien naar elkaar, en met name omzien naar die gezinnen die zichzelf in eenzaamheid brengen, zal een alcoholprobleem minder snel ontstaan en eerder bespreekbaar zijn. Dat vergroot de kans op genezing.